

УДК 378-057.87-026.15:78]:004
DOI 10.31654/2663-4902-2026-PP-2-175-182

Дворник Ю. Ф.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри інструментально-виконавської підготовки
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
dvornik.uf@ndu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-7497-0515>

**ЦИФРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
КРЕАТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ МУЗИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

У статті актуалізовано проблему формування креативності здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей в умовах цифровізації освітнього процесу. Обґрунтовано роль цифрового освітнього середовища як чинника розвитку креативності. Проаналізовано сучасні наукові підходи до визначення його сутності, функцій і можливостей у мистецькій освіті. Визначено педагогічний потенціал цифрових технологій у стимулюванні творчого мислення, активізації навчальної діяльності та забезпеченні умов для творчої самореалізації. Розкрито значення мультимодального навчання як засобу глибшого засвоєння навчального матеріалу. Окреслено можливості інтеграції цифрових і традиційних (акустичних) інструментів для розвитку інтерпретаційної варіативності та індивідуального творчого стилю студентів. Узагальнено педагогічні умови та засоби ефективного використання цифрового освітнього середовища у фаховій підготовці студентів музичних спеціальностей. Виокремлено перспективні напрями подальших досліджень, зокрема розробку моделей інтеграції цифрових технологій та використання новітніх цифрових можливостей у мистецькій освіті.
Ключові слова: креативність, цифровізація, цифрове освітнє середовище, цифрові технології, мультимодальне навчання, педагогічні умови, музична освіта, студенти музичних спеціальностей, творча діяльність.

Постановка проблеми. Сьогодні все активніше висловлюється думка, що в умовах посилення глобалізації та зростання світових викликів (економічних, технологічних, соціальних) ключову роль у розвитку людства відіграє інформатизація, причому освіта в цьому контексті має особливе значення, адже вона «...готує людину до способу життя в XXI ст., коли інформаційно-цифрове середовище стає необхідною умовою життєдіяльності в усіх сферах суспільного буття» [6, с. 2]. Технології не просто допомагають, а й стають активним середовищем для розвитку творчого потенціалу, стимулюють креативне мислення, сприяють активності здобувачів освіти та мотивують їх до творчої діяльності.

Втім, існує низка суперечностей, розв'язання яких сприятиме підвищенню ефективності професійної підготовки студентів музичних спеціальностей, розвитку їхнього креативного мислення та здатності до творчої самореалізації. До основних належать *суперечності*: між потребами сучасної мистецької освіти та рівнем її технічного забезпечення; між вимогами цифрової освіти та реальним рівнем цифрової грамотності; між розробленістю окремих напрямів розвитку креативності студентів і цифровізації освіти та незначним рівнем їх реальної інтеграції.

Сьогодні на перший план виходить невідповідність цифрового обладнання сучасним вимогам, недостатній рівень оволодіння викладачами і здобувачами освіти цифровими технологіями. Можна говорити і про певну диспропорцію у напрямках досліджень. Одні стосуються креативності особистості, інші – цифровізації освітнього

процесу. І лише незначна частина досліджень знаходиться на їх перетині та присвячена впливу цифрового освітнього середовища на їх розвиток.

Отже, недостатня розробленість проблеми впливу цифрового освітнього середовища на розвиток креативності студентів музичних спеціальностей зумовлює необхідність подальшого наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на наявність значної кількості досліджень, присвячених, з одного боку, цифровізації освіти, з іншого – розвитку креативності, їх інтеграція у цілісну систему підготовки студентів музичних спеціальностей залишається недостатньо розробленою.

Так, проблему цифрового освітнього середовища розглядали В. Адах, В. Білоус, Г. Гордійчук, Р. Гуревич, Л. Карташова, В. Кобися, Л. Коношевський, О. Коношевський, Н. Павлова, О. Сторонська та ін. Аналізу основних дефініцій, зокрема таких, як: цифрова культура, цифрова грамотність та цифрова компетентність, присвячені роботи Л. Гаврілової, О. Городиської, О. Дольської, І. Козубцова, Я. Топольник. Проблеми впливу та взаємодії цифрового мистецтва у соціокультурному просторі присвячені праці І. Єрмак, С. Пашукової, Д. Чембержі. Питання формування креативності у мистецькій освіті актуалізовані у дослідженні Ж. Денисюк, В. Коломійця, Н. Савастру та ін. Особливості формування креативності шляхом використання інтерактивних додатків та онлайн-платформ розглянуті в роботі С. Кузнецова, Г. Левченка, М. Терешенко та ін.

Окремий напрям сучасних наукових пошуків становлять дослідження освітнього дизайну як механізму проєктування освітнього середовища. Зокрема Л. Шумейко розглядає освітній дизайн як культуротворчий процес, що забезпечує інтеграцію традиційних мистецьких практик, цифрових технологій та інноваційних підходів до навчання, а також підкреслює його роль у формуванні цілісного мистецько-освітнього простору, який значною мірою орієнтований на розвиток творчої особистості. Вона зазначає, що «освітній дизайн у мистецько-освітньому просторі є не лише інструментом оптимізації навчального процесу, а й культуротворчим механізмом, що сприяє формуванню творчої особистості, її естетичного світогляду, культурного інтелекту, ціннісних орієнтирів та професійної самореалізації», і далі: «завдяки освітньому дизайну формується інноваційний мистецько-освітній простір, який поєднує традиційні мистецькі практики, світові тенденції та цифрові технології» [9, с. 165].

У низці досліджень цифрове освітнє середовище розглядається як важливий чинник модернізації освітнього процесу та підвищення його ефективності. Окремі дослідження присвячені використанню цифрових технологій у підготовці фахівців музичного мистецтва. Однак на сьогодні ще не повною мірою обґрунтовано змістовне наповнення цифрового освітнього середовища, його структурні компоненти та педагогічні умови ефективного використання у процесі фахової підготовки майбутніх музикантів. Недостатньо визначено, які саме цифрові інструменти та технології є необхідними та найбільш ефективними для забезпечення якісної фахової підготовки майбутніх музикантів, а освітня практика потребує ще й методичних розробок та ефективних моделей їх застосування. Постає необхідність уточнення й самого поняття «цифрове освітнє середовище».

Виходячи з наведеного, **метою статті** є теоретичне обґрунтування впливу цифрового освітнього середовища на розвиток креативності студентів музичних спеціальностей та визначення умов і засобів його ефективного використання у фаховій підготовці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначають Г. Гордійчук, Р. Гуревич, В. Кобися, Л. Коношевський, О. Коношевський, використання цифрових технологій дозволяє удосконалювати засоби планування й організації освітнього процесу, широко застосовувати активні методи навчання та переходити до персоналізованої його організації [2, с. 8].

На їх думку, цифрове освітнє середовище створює умови для активної й усвідомленої педагогічної взаємодії викладачів і здобувачів освіти як рівноправних суб'єктів освітнього процесу, зокрема вони зазначають, що «ЦОС допускає педагогічну взаємодію викладачів і студентів, що характеризується активністю, усвідомленістю, цілеспрямованістю взаємних дій сторін, які виступають у позиції суб'єктів», і далі «...освітнє середовище характеризується системою полі-сенсорного сприйняття й інтерпретації, що не обмежується фізичним простором і матеріалами» [2, с. 9]. У цьому контексті йдеться про мультимодальне навчання, за яким активізуються кілька каналів сприймання: слух, зір, дотик, що робить навчання більш динамічним, активізується пам'ять, глибше засвоюється матеріал, підтримується інтерес, що у своїй сукупності створює передумови для розвитку креативності студентів.

Поеднання цифрових і акустичних інструментів та використання їх віртуальних моделей створює умови для творчого експериментування. Певною мірою цифрове освітнє середовище виступає з одного боку, як поле варіативності та множинності, а з іншого – як середовище, що сприяє розвитку творчого потенціалу.

На думку Н. Павлової «цифрове освітнє середовище» – це штучно створене освітнє середовище, в якому дидактичні цілі навчання, співпраця і комунікація учасників освітнього процесу досягається шляхом виваженого і доцільного використання цифрових технологій [7, с. 72].

Як було наголошено в науковій доповіді загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи» (18–19 листопада 2022 р.) – головним і першочерговим завданням ефективного розвитку інформаційного суспільства в Україні є цифровізація освіти, що постає імперативом реформування усїєї освітньої галузі. Вона «...залежить від об'єктивних умов і сучасних тенденцій розвитку суспільства 4.0, неможлива без урахування світових трендів» [6, с. 3]. Потребує подальшого теоретичного обґрунтування і сам феномен «цифрове освітнє середовище».

З огляду на зазначене, важливим є визначення структури цифрового освітнього середовища, яка забезпечує його функціональність, цілісність та адаптивність для здійснення фахової підготовки майбутніх музикантів.

До основних компонентів структури цифрового освітнього середовища можна віднести технологічний, змістовий, комунікаційний, методичний та креативно-розвивальний. Вони охоплюють основні напрями організації та реалізації освітнього процесу в умовах цифровізації і визначають його достатню ефективність.

Технологічний компонент ми розглядаємо як сукупність цифрових платформ, сервісів і програмних засобів, що забезпечують організацію освітнього процесу. Його перелік і кількісне наповнення може варіюватися у певних межах. Часто це обумовлено, насамперед, рівнем ресурсного забезпечення, технічними та організаційними можливостями закладів вищої освіти тощо.

Щодо *змістового компонента*, то він має включати навчально-методичні матеріали (навчальні програми та силабуси, електронні підручники, методичні рекомендації, інтерактивні навчальні курси, відеолекції та відеоуроки, презентаційні матеріали, цифрові завдання, нотні матеріали, AI-інструменти для музичного навчання тощо).

Комунікаційний компонент забезпечує взаємодію між учасниками освітнього процесу, створюючи умови для співпраці, обміну набутим досвідом художньо-творчої діяльності та спільної діяльності в умовах відкритого цифрового освітнього простору, ґрунтується на принципах відкритості, розширеної мережевої взаємодії, академічної комунікації, зворотного зв'язку.

Методичний компонент передбачає використання відповідних форм, методів і підходів до організації навчання із застосуванням цифрових технологій, що враховують специфіку підготовки здобувачів мистецьких, зокрема музичних спеціальностей в умовах цифрового освітнього середовища. Йдеться про застосування методів

творчого моделювання, індивідуальної та колективної музично-проектної діяльності, компетентнісного та мультимодального підходів, що забезпечують активну пізнавальну та художньо-творчу діяльність здобувачів освіти.

Креативно-розвивальний компонент цифрового освітнього середовища, як його функціональна складова, спрямований на стимулювання творчого мислення, розвиток індивідуального стилю та творчого потенціалу студентів. Його реалізація забезпечується через використання музичних редакторів, цифрових та віртуальних інструментів, програм нотного набору та AI-інструментів, що створюють умови для експериментування зі звуковим матеріалом, створення власних музичних проєктів та інтерпретації творів. Важливими механізмами виступають варіативність та множинність виконавських рішень, персоналізація завдань, їх диференціація у відповідності до індивідуальної траєкторії навчання, що в комплексі сприяє формуванню індивідуального виконавського стилю та розвитку креативного мислення студентів.

На основі визначених компонентів можна окреслити орієнтовні моделі застосування цифрового освітнього середовища у фаховій підготовці студентів мистецьких спеціальностей, а саме модель інтеграції цифрових технологій у традиційне навчання, в якій доцільно поєднується цифрове навчання з усталеним, персоналізовано-творча модель, яка в більшості орієнтована на конкретного студента; мережево-комунікаційна модель, що передбачає відкриту взаємодію в умовах цифрового освітнього простору та використання сучасних форм академічної комунікації; проєктно-виконавська модель, як особлива форма організації навчання, де студенти не лише створюють музичний проєкт, а й забезпечують його подальшу виконавську реалізацію, застосовуючи цифрові технології і використовуючи відкритий цифровий освітній простір.

Важливою складовою є створення відповідних педагогічних умов, за яких забезпечуватиметься ефективність процесу формування креативної особистості здобувачів мистецьких спеціальностей, серед яких можна виокремити:

- стимулювання творчої активності та ініціативності студентів;
- актуалізація музично-теоретичних знань у процесі творчої діяльності;
- належне матеріально-технічне та програмне забезпечення музично-творчого процесу;
- забезпечення відкритості та мережевої взаємодії в цифровому освітньому середовищі.

Стимулювання творчої активності та ініціативності студентів може виступати однією з базових умов ефективного формування креативної особистості.

Поняття «ініціатива» (франц. *initiative*, від лат. *initium* – початок) трактується дослідниками як заповзятливість; внутрішнє активне пробудження до нових форм діяльності. Ініціатива часто бере на себе провідну роль у будь-яких видах діяльності, зокрема у творчій. Вона виступає як джерело нових ідей та їх нестандартних втілень, а її стимулювання робить творчі починання більш мотивованими. Вона сприяє розкріпаченню фантазії та розширює її межі, підтримує інтерес до творчої діяльності і значною мірою сприяє підвищенню творчої активності студентів [3, с. 87–88].

У цифровому освітньому полі творча активність та ініціативність набуває більш прикладного й технологічно опосередкованого характеру. Вона може виявлятися через самостійний вибір цифрових інструментів, створення та поширення власного навчально-творчого контенту, що сприяє формуванню навичок самопрезентації та розвитку професійної видимості фахівця в цифровому освітньому просторі.

Актуалізація музично-теоретичних знань у процесі музичної діяльності виступає важливою педагогічною умовою ефективного формування креативної особистості.

Серед видів музичної діяльності, що потребують найбільше вияву креативності слід виокремити композицію, аранжування, перекладення, інструментовку, інтерпретацію музичних творів тощо. Слід наголосити, що зазначені види діяльності

вимагають не лише активізації творчого потенціалу, а й передбачають актуалізацію значного обсягу музично-теоретичних знань.

Отримані знання з таких дисциплін, як теорія та історія музики, сольфеджіо, гармонія, поліфонія, аналіз музичних творів, виконавські дисципліни тощо інтегруються та комплексно реалізуються у музично-творчій діяльності. Така інтеграція знань забезпечує органічний перехід від їх теоретичного засвоєння до практичного застосування у художньо-творчій діяльності. Вона виступає й інструментом подолання суперечностей між потребами у такій діяльності, і невмінням застосовувати отримані знання на практиці; між потенційними можливостями музичного мистецтва і неможливістю творчої самореалізації в умовах традиційного навчання [3, с. 89–92].

Слід наголосити, що результати музично-творчої діяльності залежать не лише від знаннєвої складової – значною мірою вони визначаються рівнем сформованості необхідних для неї умінь та навичок. Доречно навести думку О. Ростовського, який зазначає, що знання визначають змістовий аспект музично-творчої діяльності, а вміння і навички – операційний. При цьому обидва елементи тісно пов'язані між собою і взаємозумовлюють один одного [8, с. 39].

Важливою умовою є й *належне матеріально-технічне та програмне забезпечення музично-творчого процесу*. Вона не є педагогічною у вузькому значенні, однак має системотворний характер і виступає ключовою складовою цифрового освітнього середовища, оскільки визначає можливості використання цифрових технологій, організації музично-творчої діяльності, забезпечуючи інструментальну основу для впровадження сучасних методів навчання й розвитку креативності здобувачів освіти.

Така умова передбачає наявність відповідної технічної бази (комп'ютерного та звукового обладнання, MIDI-пристроїв), сучасного програмного забезпечення (цифрових аудіо та нотних редакторів, віртуальних інструментів, AI-інструментів), а також доступ до цифрових платформ для навчання і творчої взаємодії. Її реалізація веде до активізації самостійної музично-творчої діяльності студентів, значно розширює можливості творчого експериментування, спонукає до пошуку вдалих рішень та сприяє індивідуалізації освітнього процесу. Важливою є наявність зворотного ефекту, що виявляється у тому, що досягнутий результат викликає емоційне задоволення та стимулює подальший розвиток творчої активності й креативного мислення студентів [3, с. 93–94].

Забезпечення відкритості та мережевої взаємодії в цифровому освітньому середовищі розширює простір музично-творчої діяльності студентів. На відміну від традиційного, воно виходить за межі аудиторії та дозволяє включати здобувачів освіти у більш широкий професійно-мистецький контекст.

У процесі мережевої взаємодії студенти отримують можливість брати участь у спільних музичних проєктах та активно обмінюватися творчими здобутками. Це сприяє розвитку їх креативності, оскільки підсилює здатність до варіативного мислення, розвиває гнучкість у прийнятті художніх рішень, сприяє формуванню індивідуального творчого стилю музиканта в умовах сучасного цифрового освітнього середовища.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений теоретичний аналіз дозволяє виокремити такі узагальнення. Цифрове освітнє середовище, будучи невід'ємною складовою сучасного освітнього простору, визначає й нові підходи до організації навчання та підготовки майбутніх фахівців. На відміну від традиційного аудиторного освітнього середовища, яке переважно ґрунтується на безпосередній взаємодії викладача і здобувача освіти, де використання цифрових технологій має здебільшого допоміжний характер і не є визначальним у побудові освітнього процесу – сучасне цифрове освітнє середовище значно розширює можливості організації навчального процесу, забезпечує більшу його гнучкість та варіативність. У свою чергу воно має й значний потенціал у формуванні креативності студентів музичних спеціальностей.

Важливою властивістю цифрового освітнього середовища є мультимодальність, яка ґрунтується на поєднанні різних каналів сприймання інформації та забезпечує більш глибоке засвоєння навчального матеріалу і сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів.

Визначено, що структура цифрового освітнього середовища представлена технологічним, змістовим, комунікаційним, методичним та креативно-розвивальним компонентами, які забезпечують його цілісність і ефективне функціонування в освітньому процесі.

Ефективність формування креативності студентів забезпечується низкою важливих педагогічних умов, серед яких доцільно виокремити: стимулювання творчої ініціативи, актуалізація музично-теоретичних знань у творчій діяльності, належне матеріально-технічне забезпечення та розвиток мережевої взаємодії. Цифрове освітнє середовище значно розширює можливості музично-творчої діяльності студентів та виступає платформою для формування індивідуального виконавського стилю та розвитку креативності.

Серед перспективних напрямів подальших досліджень можна виокремити розробку практичних моделей інтеграції цифрових технологій у процес фахової підготовки студентів музичних спеціальностей, зокрема з урахуванням новітніх цифрових можливостей, які відкриваються в умовах цифровізації освіти, розвитку штучного інтелекту, що в сукупності визначають нові вектори розвитку мистецької освіти в цифрову епоху.

Список використаних джерел

1. Гончаренко А. М., Дятленко Н. М., Полякова О. В. *Інтеграція цифрових технологій у навчальний процес в закладі вищої освіти: виклики та практичні аспекти. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2024. № 4(38). С. 155–167. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)-155-168](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-155-168)*
2. Гуревич Р., Кобися В., Гордійчук Г., Коношевський Л., Коношевський О. Цифрове освітнє середовище в закладах освіти. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. 2023. № 73, С. 7–12. DOI: <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-73-7-12>*
3. Дворник Ю. Ф. Формування творчих якостей майбутнього вчителя музики засобами комп'ютерних технологій: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2013. 260 с.
4. Карташова Л. А., Кириченко М. О., Сорочан Т. М. Цифровий освітній простір та цифрове освітнє середовище: можливості для інновацій і реформ. *Збірник праць XIX Міжнародної наукової конференції «Сучасні досягнення в науці та освіті», 29 вересня – 6 жовтня 2024 р., м. Нетанія (Ізраїль). Хмельницький : ХНУ, С. 62–68. URL: <https://elar.khmn.edu.ua/handle/123456789/16890> (дата звернення: 22.02.2026).*
5. Ковальська В. С., Старков К. І. Інноваційні підходи до комунікативної взаємодії педагогів у цифровому освітньому середовищі. *Інноваційна педагогіка. 2025. Вип. 83. Том 1. URL: https://innovpedagogy.od.ua/archives/2025/83/part_1/35.pdf (дата звернення: 26.04.2026).*
6. Кремень В. Г., Биков В. Ю., Ляшенко О. І., Литвинова С. Г., Луговий В. І., Мальований Ю. І., Топузов О. М. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи: Наукова доповідь загальним зборам НАПН України «Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи». Київ, 18-19 лист. 2022 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. № 4(2). С. 1–49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>*
7. Павлова Н. Цифрове освітнє середовище у контексті цифровізації освіти. *IV International Scientific and Theoretical Conference «Scientific method: reality and future trends of researching». July 26, 2024; Zagreb, Croatia. С. 72–75. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1988>. (дата звернення: 28.04.2026).*
8. Ростовський О. Я. Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів: автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01. Інститут педагогіки АПН України. Київ, 1993. 48 с.

9. Шумейко Л. М. Освітній дизайн у мистецькоосвітньому просторі: культуротворчі засади та перспективи інтеграції. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. Київ, 2025. № 1. С. 165–171.

References

1. Honcharenko, A. M., Diatlenko, N. M., & Poliakova, O. V. (2024). Intehratsiia tsyfrovyykh tekhnolohii u navchalnyi protses v zakladi vyshchoi osvity: vyklyky ta praktychni aspekty [Integration of Digital Technologies into the Educational Process in Higher Education Institutions: Challenges and Practical Aspects] *Perspektyvy ta innovatsii nauky – Prospects and Innovations of Science*, 4(38), 155-167. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)-155-168](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38)-155-168) [in Ukrainian].
2. Hurevych, R., Kobysia, V., Hordiichuk, H., Konoshevskiy, L. & Konoshevskiy, O. (2023). Tsyfrove osvitnie seredovyshe v zakladakh osvity [Digital Educational Environment in Educational Institutions]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho – Scientific Notes of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University*, 73, 7–12. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-73-7-12> [in Ukrainian].
3. Dvornyk, Yu. F. (2013). Formuvannya tvorchykh yakostei maibutnoho vchytelia muzyky zasobamy kompiuternykh tekhnolohii [Formation of Creative Qualities of Future Music Teachers through Computer Technologies] *Candidate's thesis*. Kyiv: National Pedagogical Dragomanov University [in Ukrainian].
4. Kartashova, L. A., Kyrychenko, M. O. & Sorochan, T. M. (2024). Tsyfrovi osvitnii prostir ta tsyfrove osvitnie seredovyshe: mozhlyvosti dlia innovatsii i reform [Digital Educational Space and Digital Educational Environment: Opportunities for Innovation and Reform] *Zbirnyk prats XIX Mizhnarodnoi naukovoï konferentsii «Suchasni dosiahnennia v nautsi ta osviti» – Proceedings of the 19th International Scientific Conference “Modern Achievements in Science and Education”* (pp. 62–68). Netaniia (Izrail). Khmelnytskyi : KhNU [in Ukrainian].
5. Kovalska, V. S. & Starkov, K. I. (2025). Innovatsiini pidkhody do komunikativnoi vzaiemodii pedahohiv u tsyfrovomu osvitnomu seredovyshe [Innovative Approaches to Teachers' Communicative Interaction in the Digital Educational Environment]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 83 (1), 170–173 [in Ukrainian].
6. Kremen, V. H., Bykov, V. Yu., Liashenko, O. I., Lytvynova, S. H., Luhovyi, V. I., Malovanyi, Yu. I. & Topuzov, O. M. (2022). Naukovo-metodychne zabezpechennia tsyfrovizatsii osvity Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy: Naukova dopovid zahalnym zboram NAPN Ukrainy «Naukovo-metodychne zabezpechennia tsyfrovizatsii osvity Ukrainy: stan, problemy, perspektyvy» [Scientific and Methodological Support for the Digitalization of Education in Ukraine: Status, Problems, and Prospects: Scientific Report to the General Assembly of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine “Scientific and Methodological Support for the Digitalization of Education in Ukraine: Status, Problems, and Prospects”]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine*, 4(2), 1–49. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223> [in Ukrainian].
7. Pavlova, N. (2024). Tsyfrove osvitnie seredovyshe u konteksti tsyfrovizatsii osvity [Digital Educational Environment in the Context of Education Digitalization]. *IV International Scientific and Theoretical Conference «Scientific method: reality and future trends of researching»*. Zagreb, Croatia. (pp. 72-75) [in Ukrainian].
8. Rostovskyi, O. Ya. (1993). Pedahohichni osnovy keruvannya protsesom muzychnoho spryimannia shkoliariv [Pedagogical Foundations of Managing the Process of Schoolchildren's Musical Perception]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv: Institute of Pedagogy of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
9. Shumeiko, L. M. (2025). Osvitnii dyzain u mystetskoosvitnomu prostori: kulturotvorchy zasady ta perspektyvy intehratsii [Educational Design in the Art-Educational Space: Culture-Creating Principles and Integration Prospects] *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv – Bulletin of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts*, 1, 165–171 [in Ukrainian].

Dvornyk Y.

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Department of Instrumental Performance Training
Nizhyn Mykola Gogol State University
dvornik.uf@ndu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-7497-0515>

**DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT AS A FACTOR
IN THE DEVELOPMENT OF CREATIVITY AMONG STUDENTS
OF MUSIC SPECIALTIES**

Relevance of the Study. The article addresses the problem of developing a creative personality among higher education students in music-related specialties, in particular B5 “Music Art” and A14.13 “Secondary Education (Arts. Music Art),” in the context of the digitalization of the educational process.

Main objective of the study. The aim of the study is to provide a theoretical substantiation of the impact of the digital educational environment on the development of creativity among students of music specialties and to identify the conditions for its effective use in professional training.

Methodology. The study employed methods of analysis, comparison, systematization, and theoretical generalization of scientific sources addressing issues of digitalization of the artistic space, music education, and creativity development.

The analysis of scientific sources was used to identify the main approaches to the research problem and to clarify the meaning of key concepts. The comparative method enabled the comparison of contemporary scholars’ positions on the digitalization of music education, the development of personal creativity, and the interpretation of the concept of the “digital educational environment.” Systematization was used to organize theoretical provisions and identify the structural components of the digital educational environment. The method of theoretical generalization ensured the formulation of conclusions and the identification of pedagogical conditions for its effective use. The results of the study were obtained through the analysis of scientific works in professional literature and their subsequent interpretation.

Results/findings and conclusions. The article substantiates the role of the digital educational environment as a factor in developing students’ creativity and defines its functions and potential in music education. It is established that multimodal learning ensures deeper assimilation of educational material and enhances cognitive activity. It is determined that the integration of digital and traditional (acoustic) instruments contributes to the development of interpretative variability and the formation of an individual creative style. The structure of the digital educational environment is defined, comprising technological, content-related, communicative, methodological, and creativity-development components. Pedagogical conditions for its effective use in the training of future musicians are summarized, including the stimulation of creative initiative, the activation of music-theoretical knowledge in creative activity, adequate material and technical support, and the development of network interaction.

Significance. The practical significance of the study lies in the possibility of using its results to improve the content, forms, and methods of professional training of students in artistic specialties under conditions of educational digitalization. Prospective directions for further research are outlined, particularly the development of models for integrating digital technologies and the use of advanced digital tools in music education.

Keywords: creativity, digitalization, digital educational environment, digital technologies, multimodal learning, pedagogical conditions, music education, students of music specialties, creative activity.

Отримано редколегією / Received: 01.05.2026

Прорецензовано / Revised: 11.05.2026

Опубліковано / Published: 28.05.2026